

La Barretina

Setmanari humoristich, popular y catalá de bona mena,
DESLLIGAT DE TOT PARTIT POLITICH.

SORTIRA CADA DIVENDRES

Se trobará en tots los kioscos de la Rambla y demás llochs de venda de periódichs.
Encàrrechs y correspondencia: plassa de la Catedral, núm. 2 bis, baxos.
Número solt, 5 céntims.---Suscripció per un any, 3 pesetas.

SUMARI: Text: De tot arreu.—Moscas d' ase.—Als barretinayres, (poesia) per *Lo Vellet humoristich*.—Lo dia dels Reys, per *Manel Jenet*.—Penyora per l' àlbum d' una nina vanitosa, (poesia) per *Ilimo Llaucsap*.—Hivern, per *Ramongarr. B.*—Cantars, per *J. C. E.*—Carta de fora, per *Republicá*.—A la vora del foch.—Trenca-closcas.—Correspondencia.

ESCORXADOR DE BARCELONA (A) MATADERO

—Que n' hi sembla, Sr. Regidor, d' aquesta vaca suissa?

—Home, com á grassa no ho es massa.

—Be, no 'n fassi cas d' açó, lo que es la salut prou la te ben bona; vegi si hauria envellit tant si hagués estat nafrada.

DE TOT ARREU

Després de la allocució pronunciada per Lleó XIII al Sacro Col·legi de Cardenals, ha cridat poderosament la atenció la dirigida després als oficials pontificis que acudiren com de costum a felicitar lo seu Soberà.

Reivindicant los drets de l'Esglesia, lo Papa ha afirmat que ha rebut nombroses comunicacions del Canadà, Fransa, Bèlgica, Inglaterra y Alemanya, manifestant que si vingués el cas de reconquerirlos ab les armes a la mà, no li faltarian entusiastes defensors. Si tal contingència se presentés creyém nosaltres que Espanya no 's quedaria enrera.

Lo tristement célebre Dr. Rizal, ha mort reconciliat ab l'Esglesia y retractantse de ses errors com la major part dels altres conjurats. Ha declarat que *la superbia y l'ambició l'havian portat a aquest camí funest*.

Bona contestació als filibusters de per aquí y amants de certes reformes que defensen los ideals dels insurrectes de Cuba y Filipines.

Pels últims telégrames rebuts de Manila 's veu que 'n Quico Rojas no havia obehit tampoch a cap altre mòvil, ja que 's reservaba la quefatura baix la forma monàrquica.

Un altre xasco se 'n han endut los colectivistes.

Ha mort un dels seus partidaris mes ardents: millionari y tot ho ha dexat a la seva familia, sens legar ni un miserable *shilling* a la societat.

Axó 'ns fá recordar al ex-ministre radical francès Mr. Doumer el qual acaba d'acceptar una magnífica prebenda de mans dels oportunistes, que l'han fet governador de la Indochina, dexant córrer los projectes d'impost sobre la renta y tots los demés del seu programa.

Los radicals se mostran escandalisats y 'l poca-pena de 'n Rochefort ha escrit sobre aquest tema un article titolat «*Lo suicidi de Doumer,*» mes l'interessat l'ha escoltat com qui sent plourer y ha repetit interiorment, lo que nostre trempat Marengo, Moraytas, Buen y capalleta pel istil: «*afartam y digam moro.*»

Ha surtit la Revista setmanal *El siglo XX* que consta d'un text escullit y es sens dupte 'l més barato dels que veuhen la llum a Espanya.

Li desitjém llarga vida.

La professora D.ª Emilia Gil, que pertenyia a la societat *Escolas laicas de Valencia* se 'n ha retirat y a hores d'ara s'ha retractat ja de les males lliçons transmeses a les seves educandes.

En la segona sessió de la important Assambla de Durmond, composta de les eminències d'Europa, s'ha aprovat una conclusió digne de ésser coneguda y adoptada pels catòlics de totes les nacions. Es la següent:

«Lo XLIII Congrés catòlich alemany recomana de un modo especial a tots los catòlics del Imperi que no se suscriguin ni publiquin anuncis més que en los periòdics *declaradament* catòlics. Lo Congrés crida *sobretot* la atenció dels catòlics sobre 'ls *periòdics mundans é incoloros*. *Aquestos son los pitjors de tots*»

Los artillers catòlics d'Alemanya volen proclamar patrona de la seva arma a la gloriosa Santa que ho es fá segles de l'artilleria espanyola. A tal efecte han demanat *La Crònica de Santa Bàrbara* escrita por D. Arthur de Oliver Copons, actual coronel del 9.º regiment montat, de guarnició a Barcelona.

Podria ser que la canonisació del nostre insigne compatrici lo taumaturgo barceloní Beat

Joseph Oriol, se celebrés en lo mes de Mars prop vinent, coincidint ab les festes que tindran lloch ajudant Deu, per celebrar lo XX aniversari de la coronació del Sumo Pontífice.

Fransa, Italia y altres nacions trevallen per enviar nombroses peregrinacions ab aquesta ocasió a la Ciutat Eterna.

També s'anuncia per la mateixa época un Congrés Eucarístich a Venecia

Hem llegit que actualment s'están fent exercicis en la Universitat Central de Madrid per omplenar vacants en les escoles de noyes del Regne. Aquestos exercicis ja fa dies que duran y durarán fins que serán acabats: mentres tant, les pobres mestres que no sigan de Madrid, pert que pert temps y gasta que gasta diners.

Verament es menester la paciència de Sants ó l'embrutiment d'esclaus per soportar los espanyols aquesta tirania; perque obligar a les pobres mestres l'anar a Madrid es injust y quelcom de pitjor, perque, si costós es pels homes l'anada, ho es el doble per les noyes, perqué a Espanya les honrades no poden anar soles, per lo tant, lo gasto es gros y açó recau en gent que no 'ls en sobran pas de quartets, ni molt menos. Res, lo de sempre: escurar les butxaques dels provincians (*paletos*) per engrexar *el Ateneo de Madrid; la Academia de jurisprudencia, de idem; el Ayuntamiento de idem; el Hipódromo, de idem; el Teatro Real, de idem...* etc. etc. Ah! y per fi de festa, si no vas ben farcit de recomanacions te reventan.

La ilusió de la capital dels empleats ja la comensém a ovirar: matar tota vida a provincies y convertir les ciutats en sucursals seves més ó menos flamenques, axó sí, sense altre vida que la que dongui la *guarnicion, la administracion económica, los juzgados, y...* prou; y sense altre ilustració que la exida dels *periòdicos de la Corte en la edicion para provincias*.

Açó sí que es espanyolisme desinteressat. Re- noy que 'n son guapos, ve vaja lo de sempre.

A Castilla y a Leon
nuevo mundo dió Colon.

¿Y 'ls demés que no som de Deu?

Ens han dit que alguns ajuntaments y diputacions d'Espanya volian protestar contra l'acaparament de llibres y demés, decretada per Real ordre del ministre de Foment, y contra, també, del acaparament de butxaques y persones dels mestres de primeres lletres, tan masculles com famelles, y mes principalment d'aquestes.

Ne tenim una forta alegria y felicitém de cor a nostre Ajuntament y Diputació si es que també tingan aquest intent. Ja es hora que fassin quelcom de profit; al menos, si no desinfectan clavegueres, ni kioscos, ni oficines, que protegixin al oprimid.

També felicitém de cor, a tots los industrials, comerciants y ríchs de tota mena per l'interés que s'han prés en be dels humils.

Axó está molt be; axís la gent no podrán dir, com fins are, que sols se mouen quan los tocan els aranzels, ó la bossa, ó la pell ab bombes.

Si senyor; *bravo! bravo!* en temps com los que corrém açó desarma a socialistes y comparsa.

—Ela, ela, ela! que 'ls polissons també rene- gan, y axó que ho prohibeix la lley.

—¿La lley del embut?

—No senyor, la lley del mateix dintre de Ma- drid.

Vetaquí que l'altre dia me vaig acostar a un grupet de representants d'aquesta Lley, ab l'intent de demanar quart y ajuda, per amones-

tar a un renegayre y... patam, me 'n peta un per les orelles que 'ni dexá blau.

Com soch cor-bó de mena no vareig pèndreli el número, pro vaig pensar, renoy, axó no s'hi val: desde la *BARRETINA* ho espiarás al Sr. Governador, y tal dit tal fet.

—Sr. Municipal: diguim si vaig be per anar al born.

—¿Qué dice V? *hable como Dios manda.*

—Ay, ay! ¿ahon es aquest manament? No l'he trovat may a la doctrina.

—*Ya le daré la doctrina; de la autoridad nadie se burla.*

—Be, be, home; no s'enfilí Sr. Gutierrez, no sabia que l'Ajuntament de Barcelona tingués a vostés pels forasters; jo 'm creya que nosaltres pagavem per trauren algun servey.

Vaja, ja mudaré de promés, ne pendré un de flamench ab *pan y toros y todo*, axís em practicaré la xarramenta.

¿Qué 'ls agrada menjar carn de vaca tísica?

—¡Ay! ¡quin fástich!

—No ho creguin: tot es lo saberho de les coses.

A Barcelona 'n debiam menjar cada dia y tan trempats per axó. Mes ne va sortir alguna tant acabada que l'Ajuntament se va alamar; «y vol posarhi remey?» dirán vostés. Ja veurán: axó ab mida. Hi ha regidors que volen que s'extirpin certes entranyes y s'venga a la plassa lo resto de la vaca tísica. N'hi ha que, estant la bestia malalta, no volen que s'admeti; y n'hi han que en aquest cas volen que 's destruesca tota la carn.

¿Quin parer tingué mes vots? *Provisionalment* lo segon; lo que 's farà en definitiva, no se sap; perque com los que provehexen de carn han posat lo crit al cel dihent qu' es un escàndol que 's miri tan prim, y com per altra banda lo que s'ha de fer en aquest cas no ho diu la *ley*, ni el *reglamento*, ni la *circular*, ni la *real orden*, es un verdader conflicte.

¿Cóm ho resoldrian vostés?

Donchs l'Ajuntament ha acordat demanar al Ministre de la Governació que 'ls diga lo que s'ha de fer, si s'han de vendre ó no a la plassa vaques tísiques.

No se si axó es lo *legal*, pero no deuria serho.

¿Ahont aném a parar si la centralisació te als ajuntaments tan endogalats que 's necessiti la venia de Madrid, perque a la plassa de vendre no 's despatxen porqueries?

Y a Madrid deurán obrir un espedient y nombrar una comissió y nosaltres esperant la venia del gran deu-Estat.

¡Ey! que axó no ho senti lo Sr. Sard. Després creuria que 'ns proposém destruir *poco a poco* la *centralización*.

Sr. Alcalde, Srs. Regidors. ¿heu vist com a París han engegat al pati de l'os als que prete- nian posar tranvias eléctrics per dins de la ciutat? Veyam que fareu vosaltres, veyam, si seréu tan gallines de dexarvos imposar per polítics y explotadors. Si tal feu tindreu demunt el despreci de tots els barcelonins que tingan nas a la cara, puix hauréu permés la destroça de sos millors carrers.

Si en açó cediú valdrá més que tothom marxí d'aquí y s'en vagi encare que sia a l'Àfrica, que ja no es pas gayre lluny.

¿Qué fan les associacions y particulars de Barcelona? ¿que dormen?

Potser també son neutrals agrahits, a tall de *Noticiero* y confreres.

ALS BARRETINAYRES (1)

Si sólits y bons concells
busques, lector estimat,
alguns ratos de lectura
darás per ben empleats.

(1) Lo *Vellet humorístich* pensa insertar en alguns números unes quantes poesietas, que tractarán assumptos que a tots importan, y de les quals la present ve a ser com un petit prefaci: lo fondo sera serio, la forma tal com correspón al seu pseudónim.

¿De qué tracta aquet fulano?
en ton interior dirás.
¡Ay, fill, de coses molt series,
mes necessaries que 'l pá.
No m' está be l' alabarme,
que en boca propia cau mal:
¿vols que 't diga lo que penso?
t' ho diré, perque só franch:
si ets hó y dels que van á Missa,
si no ódias als capellans,
si del error ó dels vicis
no navegues en lo mar;
si al pensar en cel é infern
dintre del cor sens trip... trap...
cert que al *Vellet humorístich*
mil voltes benehirás.
Si al contrari, contra Deu
ta llengua vil vota llarch,
pot ser de sopte t' empipis
y engeguis algun ¡mal llamp!
mes, llegeix, pobre infelís,
y ¡qui sab...! ¡ca!, barret! ¡ca!
llegeix: ¿fa fruyt? ditxós tú:
per má part faig bé, y avant.

LO VELLEI HUMORÍSTICH.

LO DIA DELS REYS

La vritat es que no hi ha temps millor que la infància precindint dels repichs de pandero, bolets y llenya ab que 'ns escalfan nostres pares, posat que axó ja es cosa d' aquell temps y com á costum antiga, donchs ja ve de nostres antepassats, deu respectarse. Per lo demes, torno á dir que no hi ha temps millor que aquell.

Un no pensa mes que en jugar, menjá y dormi y á vegades també en fer alguna campana, y are no 's vagin á creurer d' En Calses, sino d' estudi. Pensat *in illo tempore* no puch menos de recordar la preciosa diada (si es que no plou) dels Reys.

Recordo que un any, per tal dia, lo meu avi, que al cel sia, va tenir l' humorada (si es que á la edat de vuytanta anys se te humor) de que 'ls Reys me portessin quelcom d' utilitat, perque ell sempre deya ¡guerra als turrans y demes porqueries, que fan mal! no vull qu' entrin dulces ni lleminadures á casa, que no fan profit. ¡Pobres *dulci-neos* com diria *Don Quijote*, si hagessiu tingut de viure dels seus diners!, ell no volia mes que objectes útils y necessaris per la casa, lo demes allí ahont entrava sortia, escepció feta de algun parroquiá (que apesar d' haver fet escepció també sortia per hon entrava á no ser que hagués volgut saltá per la finestra) al qui feya tota classe de cumpliments y dava conversa per mor de que comprés algun parell de sabates, perque 'ls meus avis se dedicaven, els seus fills se dedican y 'ls seus nets... no 's dedicarán al honrat ofici de la pega vulgo *sabaté*.

Pero continuant la relació del fet historich del meu avi, y dich historich perque ho es, lo dia antes ó sia la vigilia va ferme un sermó dihentme entre altres coses que lo que pórtan los Reys, es fidel retrato de la predestinació de l' home, del seu pervindre, per exemple, continuá dihent, si 't portan un fuet serás carreté, si carbó carboné, y jo que no diré que fos viu pro tampoch era... mort, vaig dirli y si 'm portan turrans turrone ¿vritat?

L' endemá encare 'l dia no clarejava jo ja estava despert y no es que 'l sermó del avi no 'm dexes dormi ¡ca! es que pensava ab si t' haurán portat neules ó turrans, si un caball, (de cartró se suposa) si un sabre, etc., etc.

Axis vaig aná passant les hores fins que fou de dia.

Un cop vaig estar vestit, tot seguit vaig anar á la finestra per veurer lo que m' havian posat los tres reys en lo cistell, pero al obrirlo... ¡Oh trist desengany! pensant ab lo sermó del avi vaig veurer que no havia nascut per confité, ni per *ginele*, ni molt menos per militar, sino per... *sabaté*.

Si senyors, sí, per *sabaté*

Y com es? dirán vostés.

Molt senzill; dins del cistell vaig trobarhi un escut format del següent modo:

Un disco de sola de uns tres pams de radi, al mitj del circol, clavat ab una *tatxa*, lo pot de les

pastes del vetlladó del avi, al cim y á sota 'l dit pot y en línea recta dos cerats de *pega*, cosa que en aquell temps debia abundar molt á casa, als costats un *trofeo* compost de dos *falsilles* encruades tinguent per punt d' intersecció una *lesna*, lo fondo sal-picat de *puntes*, *vidrets y ullets* y als estrems penjarelles de *nyinyols*, com com si fos una paudereta; per penjarlo hi havia un *tirapeu*.

Al veurer que 'ls Reys m' havian donat aquell desengany, me semblava que tothom me deya ¡*sabaté!* ¡*sabaté!* ¡*sabaté!*... es á dir que vaig aborri de tal modo, no 'l nom de *sabaté* sino les matexes sabates, que fins avuy, hora en que escrich aquestes quatre ralles porto espartenyas, y axó que plou.

L' avi prou se pensava ab aquella armatosta darne entenent de entrar á la cofraria dels Sants Cripsi y Crispiniá pro 'l pobret no pensava ab aquell refrá que diu.

«El hombre propone y Dios dispone.»

MANEL JENNY.

Penyora per l' album d' una nina vanitosa.

I

Lo bon Deu criá á la dona
d' una costella de Adam,
mes jo crech que á tu va ferte
lo diable de vent lo cap.
No et dire pas qu' ets hermosa
perque t' ho diu lo mirall
y masa que tu t' ho pensas
quan vas farsida de draps.
No pregonaré tos merits
perque ningú ni un t' en sab;
puix que si viatjen d' incognit
casi may son de bondat.
Mes ja que tan em demanes
quatre ralles... alla va!...
Escolta, medita, y creume!...
¡Qui et vol be et farà plorar!...

II

Una dona vanitosa
es una quera ó malgra
que 's menja tota fortuna
y es son recurs l' hospital.
Es una flor sense flayre
que si enamora no atrau,
puig fa por á qui l' adula
y ningú s' hi casa may
Tothom á racó l' arramba
emburlantsen de detras;
es com la moneda falsa
que roda el mon de ma en ma.
L' un li diu qu' es bandereta,
l' altre qu' es gallina-gall;
un tercer qu' es pom de escala.
l' altre un guisat sense sal.

III

Creume, noya, qu' el ser bona
es ben vist y está probat
que porta al cor la ventura
y al cos la salut y pau.
Una noya axis criada
es una joya en bondat,
l' alegria de sos pares,
honra la casa payral.
Mes si els vicis se la menjan,
lo luxu, la vanitat,
siga hermosa, siga rica,
pensa tu lo que será.
Creume, noya, no esquisis
aquesta llissó picant...
Escóltala be, y meditala!...
Qui 't vol be et farà plorar!...

ILIME LAUCSAP.

HIVERN

Lo dia es brusch y curt, lo sol esmortuhit y feble, lo blau del cel mes emboyrat y trist, l' aygua del torrent acugolada pels frets s' engorga y no 's destria per entre 'ls glevers ab lo dolc murmuri del estiu.

Tot es herm; menys les hortes que mostren

sos ápits ufanosos, lletugues y broquils espigantse amaratats per aquell fret gebrós.

Les vessants de les montanyes prenen color d' anyorança, terroses, sens ni un bri de grama, ni res de color d' estiu, les negres graulles á vols s' hi ajoquen cap á entrada de fosch; y cada jorn les áligues faméliques estenen la volada per demunt del poble y ab sos xiscles umplen de temença als pagesos que tenen pel pati esbarriada l' aviram.

La boyra baxa, al bell matí s' acongria en la vall, banyant los texos, abets y cases del poble. En los boschs destralegen los llenyatayres, en los conreus fumegen los formiguers, ensempls que la rella llaura la quintana y la ma del sembrador hi escampa la sement que 'l sol de Juny n' ha de convertir en garbes d' or.

A trench d' auba, en lo pati fresseja lo picot que s' afanya á fer dels tions, munts d' estelles; los matiners pardals ajocats en lo ráfeh de les teulades xerrotegen frissosos, esperant que 'l sol ab sos raigs tebis los dongui 'l bon jorn per llenzarse despres en grosses remades damunt los pallers; les dones que van á rentar al torrent hi troven les aygues glaçades y á colps de picadors n' han de trencá 'l glaç; y los noys tornen á estudi fent del xich replá de l' entrada placeta de joch.

Tot, tot pren una altra color, una altra vida, y apar que la naturalesa s' hage condormida ó aletargada com los rats-pennats per reposars del tragi del Estiu.

* *

Es cap al tart d' un Diumenge: Som un ajust de pagesos qui surtim de l' esglesia, de resar nostra predilecta oració, lo *Sant Rosari*; es l' hora que 'l vent atupa les migrades capsades dels plátanos, distraentse de tart en tart ab alguns pampols que s' arrosseguen penosament per aquell replanet com si hi cercassen un boci de terra hon puguen enterrarshi per sempre mes. Les roges barretines del jovent, les musques del jayets y algunes qu' altres caputxes blanques y negres de les dones, donen en aquell quadro de *Sortida de Rosari* un ayre de poesia catalana que fa sentir al cor del ver aymador de les costums de nostra terra, cert goig indescriptible, com en mitx d' un desfet temporal quan s' hi ovira l' arch hermós de Sant Martí.

Lo sol ruhent com sortit de la fornal, se 'n va á tancar les portes del dia escondintse derrera lo Montseny enflocat de neu; sos raigs postrers dauren les aflagarsades boyres d' aquell cel blau, y ab una faja de color de foch corona lo sornut Mont-negre, y aquella color enroge les tosques cases del poble produhint un aspecte trist, melangiós mes d' hivern, y 'l vell pagés, ab ayre de pronostich, guayant aquell celatge encés esclama: Cel rogent, pluja ó vent!

Y nosaltres tots germans de poble, vestits encara á la vella usança, la *barretina* ensorrada fins al clatell per protegir al ensempls los parrellons de les orelles, los vestits de colors seris, textis toschs y de llarga durada, la manta enrevoltada pel cos ab bon ayre, los peus ab fexuchs esclaps, y les mans á les butxaques, ab tota catxassa, atupats pel vent fem cap al poble, hon els homens ja 'ns espera la botiga de ca 'N Xircó, y les dones son esperades per la maynadeta sempre contenta d' escoltar noves rondalles voreta la llar payral.

* *

En nostra plaça major, esbarjosa, gran, encerclada per una restallera de cases rónegues, de parets de tapia y alguns taulats de cendrosa llicorella, una n' hi ha que 's distingeix de les altres per tenir emblanquinades ses parets, una botigueta, l' entrada ab algunes llums de petroli, y demunt del portal, per tot rétol, una branca de pi ab una pinyassa qu' esbadellantshi sembla vulgui dirnos: «Veniu; aquí s' hi agafa la pinya!» y aquell retol que tothom capeix, si n' hi crida de gent! que gaudida com si anes á passar una nit de xiroya, á voltes hi acut sonant la tenora.

Y que depressa la botiga d' En Xircó s' omple! quina tumbala los que dedins no saben com acoblarse.—Enceneu mes lluns—escri-dassen uns.—Porteu mes banchs—eriden altres; y En Xircó y la Roser alegres de tanta feyna, van amunt y avall com dues llenzadores sens ni poder atendre á tot aquell patoll de gent que baladreja, crida y demana.

* *

Ja tothom està acoblat, ... sembla qu'algú los hage fet algun reny, perquè no s'ou mes que de tart en tart lo pich sech d'una ma ossuda que cau colpejant la taula, y 'l xiuxejant dels jugadors.

Lo meu oncle, lo guarda bosch, mon company y jó, lo montarull de cartes llardoses y caragolades com unes teules, la capseta dels lluvints ja brunyida per lo refrech dels dits y una porrona ab mistela, formem una colla del joch. Al costat nostre constituïxen una altra colla, sis vellets enmagrahits, però ensenyant uns coloretos á les galtes que semblen postissos; aquests juguen á l'escambrilla; á l'altra banda n'hi han sis mes, entre quins s'hi conta 'n Gabaig, (motiu que li ha donat lo poble per la seua semblança á un francès), es gros y alt, galtes semi-esfèriques guarnides d'un pel raquitich, moix y vermell com un perdigot, qui cada vegada que fa basa esclafeix una rialla plena, sorda com d'un contrabaix, que tot ho axiribeix y alegre; aquests fan el *tut-ti*. Una altra colla de jugadors y mirons que tenim derrera, frech meteix d'esquena, sembla jugui á la manilla. En un angle de la sala un flotó de cridaners marrechs qui fan la mona... Y aquella botiga de casa En Xircó, es en les llargues vetlles del hivern nostra alegria hon verament disfrutem sens envejar als que se 'ns fugen á Barcelona per que troben nostre poble falt de teatre, centre, y sala de ball. En nostra taberna (que 'ns fa l'efecte d'un café ab tot esplendor) no 'ns hi manca pas may aquell humor de nostra terra, que 'ns convida á anarhi, les vetlles del hivern; y jogant, jogant ab germanó sense cobdicia ni rencunies

* *

Sol esser tart quan dexem les ronyoses cartes demunt lo taulell y parem la vetlla... La nit serena, ... la lluna ja alta, ... lo vent del Mont-seny tallant y fret com les neus que l'encapoten; ... tot emmudeix, ... tot dorm, ... tot pren aquella color tétrica d'hivern; ... y embossats ab nostres grolleres mantas de burell, lo cap dins la *Barretina*, la pipa fumejanta, mitg cayguda; les mans dins les butxaques, aconvoysats en grosses colles, desfilem per la plaça, al soroll dels esclops, al horbull de nostres veus, casi apagades y rialles plenes de satisfacció.

La taberna tanca les portes, ... apaga les llums, y En Xircó y la Roser passen comptes fent dringar per damunt del taulell l'escassa *calderilla* qu'han feta de guany; ... y les colles se van allunyant y apetint, y tothom fa dret á llur casa desitjant arribarhi prompte per refers del fret ab un plat de farro bullent y unes quantes estelles en la llar.

Y... ja no queda ningú... Ah!... sí!... la lluna qu'ab son róssech de claror la vall argenta, ... lo vent gebrós del Mont-seny que furent bruela, ... la xuta dalt lo cloquer ab son fatidich gemech qu'inspira pavor, ... y un vell de noranta anys, encara dret y membrut com un jove, ... es mon avi qui ab una llum lleganyosa y trista que brega per no apagar al impuls del vent, m'obra les portes, y derrera meu les torna á tancar y barrar despedintse de la naturalesa ab un coral: —Bona nit?... fins demà ajudant Deu!—

RAMONGARR. B.

Vallgorguina 1896.

CANTARS

Aquell que te fills ó esposa y los dexa abandonats, als ulls de la gent honrada es un valent crimipal.

Venedor que ab la balansa enganya y ab la mesura, perdi del cel la esperansa si restituir no procura.

Sonan Campanes y Esquelles en estables d'animals, quan á sa manera cridan: tenim gana. vinga aulfals

L'honra que 's quita, es un robo, y entera may mes se torna; y no tornant lo robat, es cert que Deu no perdona.

J. C. E.

CARTA DE FORA

Sr. Director de LA BARRETINA.

Girona, Desembre 1896.

Molt senyor meu: Gracies á... que nosaltres, los republicans de Girona havém tingut la honra inmensa, piramidal de *albergar en nuestro suelo* al home il·lustre, al eminent patriota, al ser únich, capás de regir ab acert lo destí de nostra infortunada Nació pels sigles dels sigles.

Cap diada mes apropósit que la dels *Ignocents* per dirgirnos sa paraula de *fuego*; cap lloch mes escullit que 'l Teatro Principal per *levantarla*; cap públich més il·lustrat. (dispensin los correligionaris la modestia) que 'l nostre públich; pera comensar en ell sa campanya de propaganda pera 'l triomf dels nostres indiscutibles ideals.

Mes no fou axís: comensá en castellá y no varem entendre gran cosa. Sols que 'l Govern tenia la culpa de lo que passa á Cuba. En la república, s'imposaren, que casi tots los espanyols eran republicans.

Axó, amichs correligionaris, ja sabeu tots que es una filfa pro ¿quin home per gran que siga no 'n clava algun de disbarat *quando celis*. Ey, dispenseume aquesta llatínada, amichs correligionaris, que ja ho sé, ja que es cosa de capellans, axó. Després va dir, va dir, ¡ah sí! ja 'n recorda. ¡Qué vé va estar alló, me caso ab Rondal! Va troná contra 'ls frares, pro que bé! Va dir que 'ls frares tenian la culpa d'axó de Filipines, eran axó, alló, y lo de mes enllá, y com alguns l'aplaudian de ferm, á cada parraf vinga carn de frare. ¡qué bonich!

Ja ho sé, ja que abans havia dit que 'l Govern ne tenia la culpa de lo de Filipines pro ¿qui no n'esguerra alguna de tant en tant?

Cansat y reventat *Don Nicolás* de tant en tant bebia algun glopet, com solém fer nosaltres jugant á la manilla y allavors ab mes forsa ab *més fuego* y ab mes cops á la taula (que també, siga dit entre nosaltres, picava, com solen fer á la taberna) vinga dir y repetir lo que ja he escrit pro, ¡ab quina sal y finura!

Un estudiantot del seminari, un carcunda, sentint los atachs á la Patria y á la Religió va demanar la paraula en acabat lo discurs d'en Salmeron.

Lo ximple no 's va pogueu aguantar, y axó que 'l representant de la Monarquía se l'escoltava, y desseguida nosaltres, los republicans vinga cridar ¡Fuera! ¡Mateulo! ¡Es un imbécil, fins algun correligionari li pegá alguna puntada de peu.

Axó (siga dit entre nosaltres) no está pas be. Que l'haguessin dextat enrahoná ¡quins disbarats hauriam sentit! ¡Cóm nos hi hauriam recreyat ab aquell infelís carcal!

¡Ay! are me 'n adono que acabo de contradir-me, mes axó vos probará si tinch ganas d'imitar al mestre. ¿Qui no s'equivoca!

Senyor Director: Si aquesta carta que dirigexo á V. pot cabrer á la BARRETINA, ¡de segur que li quedarán agrahits los republicans tots de Girona y aquest, son amich y ciutadà, de que usi de un periódich com el seu per difundir desde ell la Vritat de lo que va passar en lo dia dels Sants *Ignocents* á Girona.

REPUBLICA

Diálech, cassat al vol:
—¿Quants fills te, vosté?
—Per ara no mes quatre
—Suposo que serán menors d'edat?
—Encara no, pro mes endevant procuraré que ho sigan.

En una fonda de Madrid:
—Mosso! ¿No hi ha pas bestioles en aquesta habitació?
—No gayres, pro si vosté vol abiat n'hi haurá mes.

TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Prima es bestia casulana que molt be sap defensarte, y es, si ab prima juntas quarta una mida catalana.

Si unexes *tersa* y *segona* un nom de dona hi veurás, y lo mateix trobarás *quarta* juntant á *segona*; y 'n lo *total*, de ma dona son propi nom hi veurás.

MIQUEL M. XERAMINA.

ROMBO

1.ª ratlla, Consonant.—2.ª, Animal.—3.ª, Nom de dona, —4.ª, Parentiu.—5.ª, Vocal.

L'HEROE DE ST. QUINTI.

CONVERSA-XARADA

—De qué es aquexa pell que portes tres la hu, hu dos tres?

—¿Que quatre ho conexas?

—Quatre.

—Donchs es de llop hu dos.

—¿Ahont l'has comprada?

—Quatre l'he comprada que 'n total l'ha portada d'América.

UN GATOLÍ QUE ESTÁ DE PEGA.

GEROGLIFICH

La marck
Homme ST
+
BRAMA

TARJETA

Ramon de cal Berg.

Formar ab aquestes lletres lo nom de un poble catalá.
TIBA XICH.

GEROGLIFICH NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 Gran filosoph.
1 2 3 5 6 En la guerra.
6 5 1 2 Poble catalá.
4 5 6 Part del any.
3 2 Nota musical.
5 Vocal.

MIQUEL MAS Y TORRAS.

(Les solucions en lo número vinent.)

Solucions als Trenca-closques del número passat.

Xarada: Sa-ba-ta.

Conversa: Ca-si-mi-ra.

Rombo: C O L L E T
L L E T
T

A. Caparra-rapara: Sentim molt que 'l puesto es pres. y com l'article de vosté es de circumstancies, pot reprodirlo y encara millorarlo per l'any que ve.—Lo Alegret d'Iborra: Anirá quelcom; los cantars son de vosté ó del altre?—Republica: L'havém tingut de tallar: no hi cabia.—Un Gatolí...: publicarém la Conversa-xarada.

Estampa LA CATALANA. Dormitori de Sant Francesch. 5.